

GLEMTE MINNER

- Vår egen krigshistorie er det beste eksempelet på menneskets vilje og evne til å reise seg

Journalist
**MARTE
HOTVEDT**
marte.hotvedt
@nordlys.no

Det er Simone Grøttes egen bestefar som er hovedkilden når koreografen forteller den nordnorske krigshistorien i forestillingen «Glemte».

Bestefar sitter selv i salen på premieren lørdag kveld, og Grøtte er spent på mottakelsen.

- Jeg og bestefar har alltid vært nære hverandre. Likevel har jeg aldri spurt han om krigen. Vi har hatt lange samtaler. Han ble litt overrasket over at noen var interessert, smiler Grøtte.

Bestefaren var 6 år da krigen startet. 11 da han ble deportert til Trondheim, fraktet i lasterommet til skipet «Carl Arp» sammen med 1.100 andre finnmæringer.

- Han har fortalt historier som han aldri egentlig har snakket om til noen før. Det har kommet en del følelser, sier Grøtte.

Bestefarens histore er den til et barn i krigen. Grøtte forteller at de har hentet inn mange ulike stemmer. Barn, kvinner, de som var i kamp på frontlinja, de som jobbet i det skjulte.

- Vi har brukt både arkivmateriale og gjort intervjuer i nåtid. Det er viktig. Tidsvitnene er i ferd med å forsvinne nå, sier Grøtte.

Fælt arbeid

Det er ektemann og kreativ partner Herman Rundberg som

HISTORIER: Koreograf Simone Grøtte og komponist Herman Rundberg vil fortelle enkeltmenneskenes historier fra krigen i nord. De begynner aller nærmest.

FOTO: MARTE HOTVEDT

har lyddesign på «Glemte». I tillegg til å komponere egen musikk, har Rundberg sammen med Grøtte hørt gjennom rundt 100 timer med arkivmateriale. Omtrent 20 minutter brukes i forestillingen.

- Det har vært et omfattende arbeid reint fysisk. Og så har det vært tunge saker å høre på, sier Rundberg.

- Vi må vel være såpass ærlige og si at det har vært en ganske fæl prosess. Det er heftig historie. Men vi har flirt mye også, for det ligger en del humor der. Man blir berørt i alle retninger, sier Grøtte.

Der arkivklippene fokuserer på fakta og hendelser, er Grøtte mer på jakt etter følelsene og de personlige historiene.

- Vi ønsker å vise de mer menneskelige sidene. Hva

mennesket er i stand til å tåle. Kanskje få folk til å se litt inn i egne liv. Vi prøver å få fram hvor sterke folk var, i stedet for at alt skal være trist, sier Grøtte.

Hun har stadig latt seg imponere over historiene og menneskene som forteller dem.

- Altså, den gjenreisningen som ble gjort etter krigen er helt ufattelig. Folk som har mistet så mye, som har den viljen til å bygge opp igjen. Vår egen krigshistorie er det beste eksempelet på menneskets vilje og evne til å reise seg, mener jeg, sier Grøtte.

Rett frem

Grøtte og Rundberg viser til sin historiekonsulent når det kommer til hvor Nord-Norges krigshistorie endte opp da bøkene ble skrevet.

- Han sier at vi ikke hadde tid til å skrive bøker - vi måtte gjenopprette landet vårt, smiler de.

Historiene Grøtte har fått fortalt har visse fellestrekk. Ikke nødvendigvis i innhold. Mer i form.

- Jeg tror nok ikke folk er klar over hvor imponerende de er. Hvor tøffe og sterke de er. De har gjort alle disse tingene - flyktet, kjempet, bygget opp. Men de har aldri bedt om noen heder eller ære. Aldri skrytt, sier Grøtte.

- De fortjener virkelig det, sier Rundberg.

Danseforestillingen «Glemte» hadde premiere på Festspillene i Nord-Norge lørdag. I november spilles den i Oslo, før den legger ut på Nord-Norge-turne neste vår.

«Bare å klappe i hendene. Lenge»

Bravo, Simone Grøtte!

«Glemte»

- Konsept, koreografi og regi: Simone Grøtte
- Komponist og lyddesign: Herman Rundberg
- På scenen: Geir Hytten, Dag Rune Sjøli, Åsne Storli, Hanne Svenning og Karianne Andreasen.
- Scenografi: Mari Lothing-ton

Forestillingen «Glemte» er en gjennomgripende kunstopplevelse. Så sterk. Så heftig. Så vakker. Så viktig. Og så godt sydd sammen at det bare er å klappe i hendene. Lenge.

På tysk teaterspråk er det noe som heter gesamtkunstwerk. Begrepet beskriver Richard Wagners visjon

om å skape en opera der drama, musikk, dans og billedkunst smelter sammen i en høyere enhet.

Simone Grøtte har ikke laget en opera. Hun har laget en danseforestilling basert på sterke førstehåndsberetninger fra tvangsevakueringen av Finnmark. Gesamtkunstwerk er allikevel en dekkende beskrivelse av resultatet. For her smelter alle elementene Grøtte anvender sammen til et komplett hele. En enhet som blir større enn summen av alle delene. Det er så godt laget at det nesten tok pusten fra meg.

Forestillingen er en kombinasjon av dans, lydopptak av mennesker som forteller egen historie, musikk, små objekter som en pute, en bok, en radio, og i tillegg: svært virksomme lydkulisser. Rommet er mørkt og scenografien er enkel, men sterk: forkullede trestykker, abstrakt dekorert lerretsduk. Fem dansere fyller rommet, og publikum sitter rundt

dem på benker og stoler.

Fra radioen og boka strømmer lydopptakene der en rekke mennesker, blant andre Grøttes bestefar, forteller om sine egne svært dramatiske krigserfaringer. For en stor del av Norge er krigen i nord et ukjent område. Menneskenes redsler og knallharde påkjenninger er sterkt underkommunisert, og har knapt fått plass i historiebøkene. Bombeangrep var nærmest en daglig hendelse, husene ble brent ned, 23.000 mennesker gjemte seg i huler og i fjellene. Rundt dem døde russere i fangeleirer og tvangsevakueringen har satt dype og varige spor i en stor del av befolkningen. Spor og erfaringer som er nettopp «Glemte».

Derfor gjør det også et dypt inntrykk å høre stemmene, som nedtonet og uten store geberder forteller om det som skjedde.

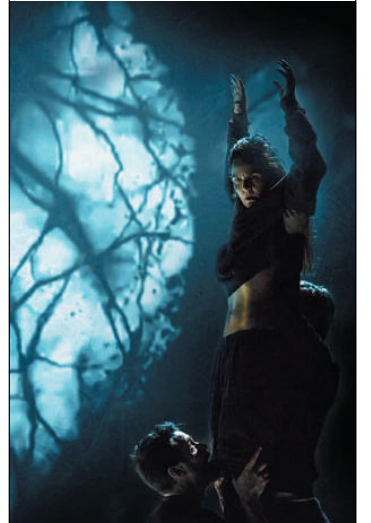
Historiene er altså svært viktige

i seg selv. Disse menneskene er gamle nå, og om få år er det ingen av dem som lenger kan fortelle, men det som gjør dette til stor kunst, er måten Grøtte behandler materialet på. Danserne, lyden av dansernes pust, presisjonsnivået, lysdesignet, lyddesignet, kostymene, sminken, forholdet mellom fortellingene og bevegelsene - det er her det skjer. For i stedet for å understreke ordene, vider Grøtte opplevelsen ut. Det blir aldri overtydelig, men heller overraskende, nyansert, variert og altså uendelig vakker.

Det er langt mellom forestillinger av dette kaliberet. Her er det kvalitet og en gjennomgående idé og tanke i absolutt alle ledd. Gesamtkunstwerk altså, og Richard Wagner ville sikkert vært enig. Det er bare å håpe Grøtte og det fantastiske ensemblet hennes orker å reise landet rundt. Alle trenger å se «Glemte».

Anki Gerhardsen

HÅLOG
ALAND
TEATER

FROSNE SANGER

URPREMIERE 7. SEPTEMBER

SCENE VEST

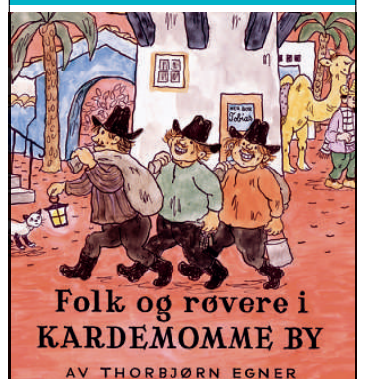
Tir - Fre kl. 19:30, Lør kl. 18:00
300,-/230,-/190,-

PREMIERE 12. OKTOBER

SCENE VEST

12.10. - 2.12.
Tir - Fre kl. 18:00, Lør kl. 17:00
430,-/380,-/300,-

Folk og røvere i KARDEMOMME BY

AV THORBJØRN EGNER

BILLETTER I SALG NÅ!

SCENE VEST

27.04. - 15.05. 2018
Man - Lør kl. 17:00

TWIGS

HELE HÆLVETES SLEKTA

SCENE ØST

11. - 20. januar 2018
Tir - Fre kl. 20.00, Lør kl. 18:30
195,- / 135,-

BILLETTER: AURORA KINO 11-21
TLF: 820 01 330 (2 KR PR. MIN)
www.halogalandteater.no